ÖZET: Başkanlığımız bünyesinde sözleşmeli personel olarak görev yapmakta iken hakkında "taksirle bir kişinin ölümü ile birden fazla kişinin yaralanmasına neden olma" suçundan 6 yıl 8 ay hapis cezasına hükmedilerek cezaevine gönderilen, daha sonra denetimli serbestlik yoluyla tahliye edilen personelle ilgili yapılacak işlem hususunda. (13.02.2020-E.157078)

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Genel ve özel şartlar" başlıklı 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (5) numaralı alt bendinde; "Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile**; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına** ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, (...) zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak", Devlet memurluğuna alınacaklar bakımından genel şartlar arasında sayılmaktadır.

Aynı Kanunun "Memurluğun Sona Ermesi" başlıklı 98 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde; "memurluğa alınma şartlarından herhangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya memurluk sırasında bu şartlardan herhangi birinin kaybedilmesi" halinde memurluğun sona ereceği hükmü mevcuttur.

Konuyla ilgili olarak, Devlet Personel Başkanlığının 23.06.2016 tarihli ve 3823 sayılı yazısında; **"... taksirle işlenen suçlar nedeniyle verilen mahkumiyetlerin memur olarak atanmaya engel teşkil etmediği, dolayısıyla memur iken taksirle işlenen suç nedeniyle hüküm giyenlerin memurluklarına son verilemeyeceği değerlendirilmekte olup, ilgilinin, hapis cezasının infazı süresince memuriyetinin askıda olduğu, ancak söz konusu cezanın infaz edilmesinden sonra tekrar göreve başlatılması gerektiği** mütalaa edilmektedir." yönünde görüş bildirildiği görülmektedir.

Danıştay 1. Dairesinin 13.01.2004 tarihli ve E.2003/170, K.2004/3 sayılı kararında yer alan; "...Devlet memuru olup da memuriyetine son verilmesini gerektirmeyen bir hürriyeti bağlayıcı ceza ile mahkûm olan bir kişinin, söz konusu cezanın infazı süresince memuriyet haklarını koruma ve kullanma ehliyetinin devam ettiğinin kabulü mümkün bulunmamaktadır. Bu durumda olan **Devlet memurunun hizmet ilişkisinin infaz süresince askıda olduğunun kabulüyle hükümlülük süresinin sona ermesinden sonra göreve iade suretiyle memuriyet statüsünü yeniden kazanması gerekmektedir** ki bu da, memur hukukunun sonucu olan memur güvenliği ilkesinin bir gereğidir... Devlet memurlarının hükümlü bulundukları **Devlet memurluğuna engel nitelik taşımayan hapis cezalarının infazı süresinde göreve devamsızlıkları nedeniyle memuriyetlerine son verilemeyeceği, bu kişilerin sözü edilen cezalarının infazı süresince hastalık ve yıllık izin kullanabilmelerine ve buna bağlı olarak maaş alabilmelerine hukuken olanak bulunmadığı"** ifadeleri ile memuriyete son verilmesini gerektirmeyen hürriyeti bağlayıcı cezanın infazı sürecinde Devlet memurunun hizmet ilişkisinin askıda olduğu belirtilmektedir.

Danıştay 2. Dairesinin 16.10.2012 tarihli ve E.2008/2973, K.2012/622 sayılı kararında da; ". öğretmen olarak görev yapan davacının, hakkında verilen hürriyeti bağlayıcı cezanın infazı süresince **memuriyet statüsünün geçici olarak askıda olduğu,** 657 sayılı Yasa'da memuriyete engel olmayacak bir ceza ile hükümlü olup da cezası infaz edilenlere **maaş ve özlük haklarının ödeneceği hususunda herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği** hususları dikkate alındığında; tedbirsizlik ve dikkatsizlik sonucunda ölüme sebebiyet ve yaralama suçundan dolayı almış olduğu beş yıl hapis **cezasının infazına başlanıldığı** 28.06.2004 **tarihi ile şartlı tahliye edildiği** 24.03.2006 **tarihleri arasında aylık ve diğer özlük haklarından yararlandırılmamasına** ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı" yönünde ifadeler bulunmaktadır.

Görüş talebinde sözü edilen "denetimli serbestlik" müessesesi, 5275 sayılı Ceza ve

Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun “Denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infazı” başlıklı 105/A maddesinde düzenlenmiş olup söz konusu maddede, koşullu salıverilmesine 1 yıl veya daha az süre kalan hükümlülerin talebi halinde, cezalarının koşullu salıverilme tarihine kadar olan kısmının denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle infazına, infaz hâkimi tarafından karar verilebileceği belirtilerek; bunun bir infaz usulü olduğu vurgulanmaktadır. Belirtilen hükümden hareketle **denetimli serbestlik tedbirinin, bir infaz şekli olduğu, mahkûmiyeti ortadan kaldırmadığı, anılan maddede belirtilen şartların gerçekleşmesi halinde cezanın infaz edilmiş sayılacağı** açıktır.

Nitekim Devlet Personel Başkanlığının yaralama suçu nedeniyle hakkında 4 ay hapis cezasına hükmedilen memur hakkında vermiş olduğu 12/10/2016 tarihli 6078 sayılı görüşünde; **“... ilgilinin, denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle hapis cezasının infazı süresince memuriyetinin askıda olduğu, ancak söz konusu cezanın infaz edilmesinden sonra tekrar göreve başlatılması gerektiği”** yönünde ibareler bulunmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri, yargı kararları ve Devlet Personel Başkanlığı görüşleri ile yapılan açıklamalar çerçevesinde; işlemiş olduğu suçun 657 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (5) numaralı alt bendinde sayılan nitelikli (katalog) suçlar kapsamında olmaması ve hakkında hükmedilen hapis cezasının taksirli bir suçtan kaynaklanması sebepleriyle adı geçenin, denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle hapis cezasının infazı süresince hizmet ilişkisinin askıda olduğu, bununla birlikte söz konusu cezanın infazının tamamlanmasından sonra tekrar göreve başlatılması gerektiği mütalaa edilmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığı
Hukuk Müşavirliği